

SLOVENE

Štev. 68. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.

(vhod čez dvorišče nad tiskarno).

Z. urednikom je mogoče govoriti le od 10.—12. ure dopoldne.

Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 24. marca 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejeman: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.

Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.

Vprejema naročila, inserate in reklamacije. — Inserati se računajo enostopna petivrela (dolžina 72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat 9 h, za več kot trikrat 8 h.

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrela 26 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Upraviškega telefona št. 188.

Sociološka in apologetična knjižnica.

»Katoliško tiskovno društvo« je sklenilo, da se ustanovi sociološka in apologetična knjižnica. Taka ustanova, ki bi služila katoliško-narodnim somišljenikom, je pri nas živa potreba. Saj nam manjka popolnoma udnih pripomočkov za sociologijo in za razne pomožne politične znanosti, v katerih mora biti izvežban, kdor hoče posegati v javno življenje. Manjka nam zbirke strokovnih socijalnopolitičnih spisov, manjka nam središč, kjer bi se ehanjevali, zbirali in urejali ti sočeri manjši duševni proizvodi, ki gredo v dežel ali v obliki brošur ali drugih tiskovin, ki se uničijo in izginejo, a so vendar važni za socialnega politika.

Z ustanovitvijo take knjižnice dobe naši somišljeniki dober pripomoček za svojo strokovno sociološko in apologetično izobrazbo. Mi nečemo biti stranka, ki je od danes do jutri. Zavedamo se, da je naša dolžnost, položiti temelj bodočemu kulturnemu razvoju celega slovenskega naroda. Zato si moramo pa tudi ustvariti svoja socijalnopolitična učilišča po lastnih močeh, kakor vemo in znamo.

Naša knjižnica bo urejena po sledečih načelih: Sprejemajo se edinele strokovna dela apologetične in sociološke vsebine, katera morejo služiti kot pripomočki našim časnikarjem, poslancem, sociologom, govornikom itd.

Rabiti jo bo smel brezplačno vsakdo, kdor se izkaže, da je član katkega katoliškega društva.

Knjige se bodo razpošiljale tudi po pošti brezplačno proti povrnitvi poštnine.

Korist te naprave je očitna. Vsakdo, ki je količkaj deloval v socialnem gibanju, ve, da mu je treba pripomočkov za govore, virov za lastno izobrazbo. Ravno tako je

pa tudi nemogoče vsakomur, da bi si iz lastnih moči nabavil toliko knjig.

Seveda nam niso na razpolago vsote, s katerimi bi mogli takoj ustanoviti veliko in popolno strokovno knjižnico. Upamo pa, da s pomočjo svojih mnogoštevilnih somišljenikov ustvarimo vendar v doglednem času knjižnico, ki bo precej pomogla našim potrebam. Saj imajo naši somišljeniki jako mnogo knjig, katere spadajo v omenjene stroke. Namestu da mrtve leže ali se razgube, naj se dajo v to knjižnico, da služijo splošni izobrazbi našega naroda! Sprejemajo se knjige, pisane v vseh jezikih, da je le njih vsebina strokovna.

Pošiljatve se naj pošiljajo na naslov: Dr. Evgen Lampe, stolni vikar v Ljubljani.

Ko naraste število knjig, se bodo razposlali tiskani zapisniki vsem katoliškim društvom, in tedaj začne knjižnica poslovati. K. T. D.

Državni zbor.

Plačilni nalogi glede osobn. dohodninskega davka.

V seji drž. zbora 17. t. m. so poslanci Pfeifer, Ziečkar in tovariši vložili predlog, naj se popolni obrazec plačilne naloge glede osobn. dohod. davka.

Davčna oblast 1. instance mora davčnemu obvezancu prijaviti svoto osobn. dohod. davka s plačilnim nalogom, v katerem mora tudi razvidno biti, v katero stopinjo se je uvrstil dotični dohodek (§ 217, zak. 25. nov. 1896).

Clen 60. ministr. odredbe urejuje take plačilne naloge po posebnem obrazcu — formular 1^a, — ki mora obsegati dohodninsko stopnjo, davčno svoto in dohodek.

A ta dohodek je vpisan samo v eni skupni svoti, dasiravno mora davkoplačevalec v svojo fasijo staviti dohodke iz posameznih dohodninskih virov (iz zemljišč, poslopij, obrtov itd.) Če davčna oblast zahteva tako natančno fasijo, bi se moralo

tudi davkoplačevalec prijaviti v plačilnem nalogu, kako se je odmeril davek po posameznih virih — to je zlasti takrat potrebno, če so dohodki drugače cenjeni, kakor jih je napovedal davkoplačevalec.

Na ta način ne bi bilo treba strankam vlagati prečenj, da se jim prijavijo podatki, po katerih se je odmeril osobn. dohod. davek, tudi bi se prihranil strankam dotični kolek za eno krono in odpadlo bi še zamudno pisarjenje. Poleg tega bi dobivale stranke potrebne podatke za fasijo prihodnjega leta.

Da se željam davkoplačevalcev v tem oziru ugoditi, predlagajo sledeče:

Visoka zbornica skleni: C. kr. vlada se pozivlje, da se na plačilnih nalogih prijavljajo svote posameznih dohodninskih virov in odbitnih stroškov.

Štajerske novice.

Š Smrtna kosa. Umrl je v Slovenji Bistrici posestnik in gostilničar gosp. Jožef Pitschl.

Š Slovenska Čitalnica v Mariboru priredi v mali dvorani »Narodnega doma« sledeča javna znanstvena predavanja: 1. Dne 26. marca »Življenje in delovanje sv. Cirila in Metoda«, predava g. vseučiliščni profesor dr. Murko iz Grada. 2. Dne 9. aprila »Otroške igre kot vzgojno sredstvo«, predava g. ravnatelj Schreiner. 3. Dne 16. aprila »Rusi in Japonci z ozirom na sedanjo vojno«, predava č. g. profesor dr. Medved.

Idrijske novice.

i Oficialni in neoficialni kandidati. »Slov. Naroda« poročevalec pripoveduje o neoficialnih kandidatih za županski stol. Imenuje gg. F. Kosa in J. Kavčiča. Nič napačnega. Da bi gospod Kos ne bil napačen, pokazali so liberalci sami, ker so ga volili, vkljub temu, da ni njih pristaš, vendarle v zdravstveni odsek. Pod vlado lju beznjivega Dragotina ni bil nihče za vrednega spoznan, da bi prišel v kak odsek, ako ni prisegel na njegov narodno napredni tabar. Kar se tiče Kavčiča, priznati pa je, da se mož zanima za občinsko gospodarstvo, oziroma poslovanje, kakor malokateri odbornik. Za župana bi bil mnogo bolj sposo-

ben, kakor nekateri liberalni odborniki za mestne svetovalce. Liberalcem Kavčič seveda preseda, ker je podrezal že marsikam, kamor jim ni bilo preljubo. Pa ni pomagati!

i Obrtno-nadaljevalna šola. Liberalnim odbornikom silno neljubi Kavčič je vprašal pri zadnji občinski seji, ali je res, da je zavlekel to šolo bivši župan Dragotin. Dragotin je bil v zadregi. Govoril je o nekih dopisih, ki so baje dohajali od pristojnih oblasti na občino, vsled česar bi se bila stvar zategnila za celo leto. Le na dan s tistimi dopisi. Dosedaj je znano samo to, da je dne 14. oktobra 1903 dobil župan v roke vladni dopis, naj se nekaj pomislekov nemudoma reši, »ker je zadeva nujna«. O tej »nujni« zadevi je dobil občinski odbor sporočilo ravno po preteklih petih mesecih. Pripomnimo obenem, da v proračunu za leto 1904. župan ni navedel 500 kron, za katere se je občina zavezala, da jih bo prispevala za vzdrževanje obrtno-nadaljevalne šole. Menda so mislili prijatelji obrtnikov še za eno leto zategniti šolo. V zahvalo so obrtniki glasovali za častno občanstvo prijatelja obrtnikov, Dragotina Lapajnetja.

i Doklade. Kakor je videti, še niso dovoljene povišane doklade. Naše stališče v tem oziru je jasno. Ako se bo porsbil denar za zidanje delavskih hiš, nimamo nič proti temu. Toda »Slov. Naroda« sam priznava, da županstvu niso na mar samo delavska stanovanja, ampak še marsikaj drugega. Tukaj seveda gremo pa navekriž. Bivši župan Dragotin je s »Slov. listom« v rokah dokazoval, kako neobhodno potrebna so delavska stanovanja. Takrat smo bili veseli, a sedaj je drugače. Delavske hiše so precej pozabljene. Pač pa ima občina v rokah izviren načrt: Kjer je sedaj mestna ubožna hiša, se sežida novo dvonadstropno poslopje. Prostori se tako razdelijo: Pri tleh bodo ječe, v prvem nadstropju bodo prostori za več ali manj bebasto ljudi, v drugem nadstropju bodo pa primerna stanovanja za profesorje na realki. Imenitna družba!

i Nov mestni dom — ali kaj? Pri zadnji občinski seji je stavil bivši župan Dragotin Lapajne predlog, naj se naprosi ministrstvo, da prepusti erarično glediščno poslopje občini, katera popravi poslopje ter je

LISTEK.

Slovenski junak in učenjak.

K stoipetdesetletnici Jurija barona VEGA je, kakor smo že poročali, g. c. in kr. stotnik Fridolin Kavčič v »Zvezdi« na Dunsju predaval o tem slovenskem učenjaku in junaku. Tu podajemo vsebino tega velezanimivega predavanja.

V uvodu je naštel lepo število učenjakov, rojenih na slovenski zemlji, ki so delovali v 15., 16. in 17. stoletju na dunajski univerzi, katerih imena pa so na Slovenskem še malo znana. Mej temi so: Najslavnejši pravnik 16. stoletja Virnik, rojen v Polhovem Gradcu, latinski se je zval »Pegejus«; dalje slavni skladatelj Petelin, lat. »Gallus«; slavni dunajski škof »Slatkonja«, Brikoj Preprost, najboljši govornik dunajske univerze v 15. stoletju; ta je bil sin priprostitih kmečkih staršev iz okolice celjske. Trikrat je bil rektor dunajske univerze, kot tak je pozdravil v cerkvi sv. Stefana prvici na Dunaj došlega cesarja Maksimilijana. Slovenec Preprost je bil prvi

rektor, kateremu je cesar Maksimilijan podelil častni naslov »magnificus«. Andrej Perlah, sin kmečkih staršev, rojen leta 1490. v Svičini nad Mariborom, bil je znamenit matematik, vreden prednik Vegov. Izdal je mnogo knjig astronomične in matematične vsebine. Po poklicu je bil zdravnik. Aschbach ga prišteva najodličnejšim zdravnikom one dobe, a Melanchton ga uvršča mej najizvrstnejše matematike one dobe. Slavni jezikoslovec in naravoslovec Žiga Popovič, rojen v Arclinu pri Celju, je ustvaril Nemcem besedo »Sternwarte«. (Od njega je več štipendij, ki jih uživajo dijaki celjske gimnazije.)

Pa je še cela vrsta odličnih mož iz one dobe, ki so sloveli kot znameniti učenjaki; rojeni so bili na slovenski zemlji ter jih je prištevati k slovenskemu pokolenju, čeravno so v oni dobi vzgojeni v nemščini, deloma celo v laščini. Gospod predavatelj obljubuje v prihodnjem letu predavati o teh možeh v »Zvezdi«.

Gosp. govornik podal je potem velezanimivo sliko o delovanji Jurija VEGA, ki je bil rojen v mali vasi

Zagorici moravske župnije dne 23. sušca 1754. L. 1767. je Vega, 13 let star, vstopil v ljubljanske latinske šole, pisal se je takrat V e h a. Po izvanredni nadarjenosti je obrnil kmalu pozornost svojih učiteljev nase. Učitelj matematike je bil duhovnik Josip pl. Maffei. Ta je bil za našega Jurija pravi oče, skrbel za ubogega kmečkega fanta vsestransko. V e h a je izvršil ljubljanski licej leta 1775. z najsijajnejšim uspehom, prvi mej prvimi. Zaradi temeljitih matematičnih vednosti dobil je komaj 31 let star službo c. kr. navigacijskega inženerja v Notranji Avstriji z letno plačo 600 gld. Ta služba pa mu ni ugajala.

L. 1780. vstopil je kot prostak v drugi topničarski polk. Tu je mogel uporabiti svojo ženjalnost in svojo matematično nadarjenost. V tem času je tudi samolastno izpremenil svoje ime v »Vega«.

Vstop k vojakom je bil za Vego korak največje važnosti. Ze po enoletni službi je bil imenovan podčastnikom v okrožju dunajske garnizije. Tak avanzma je bil tedaj pravi čudež. Kmalu se je Vego izročila služba učitelja matematike v topničarski

šoli, kjer je učiteljsko službo opravljal z največjo gorečnostjo in kmalu spoznal pomankljivosti takratnih vojaških šol, posebno glede na učna sredstva. Začel je spisovati matematične knjige, katerih odličnost se je kmalu izpoznala. Leta 1784. postal je Vega nadporočnik in zopet izdal matematično knjigo.

Ko je cesar Jožef za boljšo izobrazbo topničarjev ustanovil višjo topničarsko šolo, takozvani »Bombardierkorps«, je Vego zadela čast, da je bil imenovan profesorjem matematike v novoustanovljenem oddelku, obenem pa je postal stotnik leta 1787. Tega leta je izdal knjigo: »Praktični navod za metanje bombe«.

Za Vego se je kmalu začelo bojno življenje. Ko je leta 1789. izbruhnila turška vojska, je stotnik Vega, ki je sicer imel ostati v šoli, prostovoljno šel s slavnim generalom Lavdonom pred Belgrad, »kjer je tekla turška kri, da bi gnala mlinske kamne tri«. Znano je, da se je res pred Belim gradom prelilo največ krvi, ker to mesto je bilo ključ v naše cesarstvo. Junaka Belgrada sta princ Evgen Savojski in stari Lavdon,

prizredi za prostovoljno požarno brambo, zgoraj pa bi bili prostori za shode. Misel ni napačna. Čudno je samo to, da Dragotina toliko skrbe prostori za shode, katerih pa se skrbno ogiblje. Se kot župan je pošiljal svojega tajnika. Ko je imela občina poštevati denar za liberalno čitalniško gnezdo, je isti Dragotin govoril, kako potrebna je v Idriji kaka velika dvorana za shode. Sedaj so se liberalci vpešatili v te občinske prostore, »gmejni« ljudi pa ne marajo, kakor je videti. Zato je predlagal Dragotin nove prostore za shajališča. Kakor je videti, podjetnost nese, zato le zidajmo!

Primorske novice.

P To zna samo On! Baron Hein, Narodovci, vse se trudi v potu svojega obraza, da bi zmanjšalo število „klerikalcev“ na Kranjskem. On pa se smehlja! „Narodovci“ se napenjajo, da bi v gorenjskih kmetijskih občinah spravili v deželni zbor svojega pristaša in tako zmanjšali število „klerikalnih“ deželnih poslancev za eno glavo. On pa se smehlja, kajti on je že vse kaj drugega napravil. Vzel je kranjskim klerikalcem kar tri glave iz deželnega zbora. In On naj bi se ne smehljajal nerodnim kranjskim liberalcem? Saj smo rekli, da On vse zna! Izdal je „Kažipot po Ljubljani in v zapisniku kranjskih deželnih poslancev je izpustil kar tri „klerikalce“, ki mu najbolj v želodcu leže — dr. Šusteršiča, Povšeta in dr. Schweitzerja. Tako se dela! Smehljajmo se tudi mi. To zna samo On — Andrej Gabršček!

p Lov na sardele se je začel. Pred tednom so vjeli prve sardele, ki so jih pripeljali v Trst. Ena ribiška ladja pri Gračežu jih je vjela deset tisoč, druga dva tisoč in tretja štiri tisoč. Ribiči v Gračežu začno s prvim aprilom dajati sardele v tri tovarne po novi pogodbi.

Shod „neodvisnih“ kmetov v Kranju.

Iz Kranja, 23. marca.

Nekaj moramo narediti, pokažimo, da živimo, pokažimo, da nismo zadovoljni z obstrukcijo! Tako so mislili liberalci in so sklicali »posveto« v Kranj na dan, ko je bil tu semenj. Ze cel teden poprej je šla cela kopica pisano barvanih plakatov v deželni zbor: Le noter, le noter v Kranj, tu se še vidijo liberalci! Prišlo je res nekaj možakov iz loškega ter 7, recimo sedem »neodvisnih« kmetov iz kranjskega okraja, le škoda, da so bili le taki kmetje, ki so že davno pozabili kako da se orje, kar so pričali njihovi lepi kožuhi in zlate verižice.

Z mendeni račun. »Neodvisni« kmetje so mislili, da bodo lepo med seboj. Pa pravi kmetje, ki so prišli slučajno po opravkih v Kranj, so si hoteli ogledati te bele vrane, ki delajo zgago, ter so tudi prišli na shod. Tu so zagledali trakove dunajske »Save« na hrabrih prsih hrabrih, a žal še premladih bojevnikov Evgena Sajovicca, Gvidona Sajovicca, zagledali so znanega farbarja Pirca in njegovega pribočnika ter so dejali: Ne tako, s temi ne gremo!

Kako so posadili kandidata na hladno. Ob pol drugi uri popoldne stopi na oder župan Novak iz Mavčič ter izjavi, da je on sklican može na pomenek. Nekdo takoj predlaga, da se naj izvoli za predsednika shoda Novak, ki hitro samega sebe proglasi za predsednika; toda kmetje niso bili z njim zadovoljni in so zahtevali drugega. Nastal je ropot in vrišč.

nihče ni slišal Novaka, ki je kar ostal na odru, ne da bi se o njegovem predsedništvu glasovalo. Kaj je Novak govoril, ne ve nihče povedati, menda tudi sam ne. Kar naenkrat se navale na dekana Koblarja ter ga hočejo potisniti iz dvorane; tudi Novak skoči z odra ter misli pomagati. V tem trenutku ga pa primejo krepke pesti njegovih lastnih sovaščanov ter ga odnese vun, kjer mu še eden izmed njih da sledeče nauke: »Vun smo te iztirali, ker nisi za nič. Če bi bil za kaj bi te bili že davno volili za poslanca, tako te bomo pa še odvrgli od županstva! Ali ni bilo tako, g. župan Novak? V dvorani so medtem liberalni »neodvisni« kmetje grabili po palicah in ročkah, ki sicer služijo v telovadbo Sokolom ter so z njimi suvali in tolkli po svojih nasprotnikih.

Oficijelni in neoficijelni okrajni komisar dr. Švegel. Na odru je sedel ves čas okrajni komisar dr. Švegel. Ljudje so mislili, da je vladni zastopnik in ga pozivljali, naj napravi red. Dr. Švegel je pa izjavil, da on ni navzoč kot uradna oseba. Uradnik okrajnega glavarstva je šel torej na političen shod in celo povzročil, ker je s početka sedel na odru, pri ljudeh misel, da je on sklican shod. . . . Prerivanje in suvanje je gledal nad eno uro. Nazadnje je odšel iz dvorane na poziv volivca, ki mu je dejal: Glejte, da izginete! Brž ko je odšel, so pa začeli snemati s sten ogledala in podobice: nato se je začel pravi pretep; ker se tega niso mogli duhovniki udeleževati, so se umaknili. V tem pride zopet dr. Švegel, toda tokrat v uniformi. Kumaj stopi v dvorano, ga liberalci poščepe s sifonsko vodo, ki sicer menda ni bila njemu namenjena, on si pa svojo uradno obleko samo obriše ter gre na oder, ne da bi reagiral na razgaljenje svoje uradne osebe. Polagoma izrinejo liberalci nekaj kmetov, svojih in nasprotnih, iz dvorane ter vrata zaklenejo. Kaj da so sklepali pri zaklenjenih durih, ne vemo, pač pa vemo, da si niso imeli dosti povedati, ker so po 12 minutah vsi ostavili dvorano.

Sodba o kandidatu Novaku in o »neodvisnih« kmetih. Kat. narodni kmetje so rekli, da tako surovih ljudi, ki so vrlega poštenjaka Zaplotnika, po domače Klemenca, pobili na tla, še niso videli in da pristaš takih »neodvisnih« kmetov nikdar ne bo njihov poslanec Novaka pa marajo tem manj, ker on nemški kutari, kjer more, dopisuje n. pr. okrajnemu glavarstvu nemško. I. dr. Pa tudi liberalci nimajo niti Novaka niti »neodvisnih« kmetov posebno v čislah. V dokaz le dva izreka Cirila Pirca: tlaščed Kozelja, katerega niso postavili za kandidata, mu je obljubil, da bo vplival na Novaka, da v njegov prid odstopi od kandidature in govorec o dekani Koblarju, je dejal, da tistega, ki se med otrobe meša, s . . . požro. Ali je »neodvisne« kmete tituliral z otrobi ali s . . . nam ni znano, na vsak način je pa nazval tako svoje pristaše.

Domžalskemu „Narodovcu“ odgovor.

Domžale, dne 20. marcija. — „Slov. Narod“ z dne 18. marcija je prinesel dopis iz Domžal, na katerega podpisani nikakor ne smem molčati. Odgovarjam ne dopisniku, ampak širji slovenski javnosti, v katero je dopisnik čisto brez vzroka in povoda stvar zanesel.

Stvar je ta-le: Ko sem podpisani prišel semkaj, sem kmalu vpeljal ob nedeljah in praznikih tudi drugo duhovno opravilo ob 10. Spoznal sem to za kraj, kjer je nad 2300 prebivalcev, kot nujno potrebno. In da je bilo to res umestno, priča dejstvo, da je tudi ob 10 cerkev na Goričici skoraj polna. Zadnje dneve pa se je baje začela širiti govorica, da nameravam to po meni vpeljano drugo službo božjo po enkrat na mesec nadomestiti z nemško službo božjo za mnogoštevilne tukajšnje tirolske rodbine. Kako je ta govorica nastala, ne vem; po meni gotovo ne! Bržkone jo je rodila želja Nemcev samih, da bi se kaj tacega res zgodilo. Tako željo gojijo Nemci že leta in leta in ne šele sedaj, kar sem jaz tukaj. Te želje jim tudi nihče zameriti ne more, kdor pomisli, kako veliko število Nemcev je tu v Domžalah, ki nikdar ne slišijo besede božje v svojem jeziku! Kako si naši slovenski izseljenci na Vestfalskem zaželijo slovenskih pridig! Da, taka želja je tukajšnjim Nemcem le v čast, ker priča, da se tudi brigajo za cerkev. A bodi kakorkoli: jaz sem za to govorico zvedel šele iz „Slov. Naroda.“

In to govorico je neimenovani dopisnik „Slov. Naroda“ porabil, da je v dolgem članku kar z betom mahnil po meni!

Na to izjavljam podpisani: Tisoč K dobite, gospod dopisnik, ako dokažete, da sem jaz tako spremembo slovenske pridige in sploh 10. službe božje v nemško res komu obljubil, ali sploh le nameraval. Resnici na čast tudi rad priznam, da nihče izmed Nemcev do danes kaj tacega od mene ni zahteval ali zaprosil.

Saj vsak sam lahko uvidi, da taka sprememba bi ne bila nikomur v korist. Na stotine slovenskih obiskovalcev 10. službe božje bi bilo s tem takorekoč iz cerkve pahnenih in narodnostni boj bi se pričel v Domžalah, na tem tako kočljivem kraju, z vso silo! Posledica take spremembe bi ne bilo drugega, nego sovraštvo, prepir, vzbujena strast, ki bi bila le tem hujša, ker bi bila prenešana celo v svete prostore hiše božje! Zdi se mi torej, da bi na tak način gledé na vzbujeno strast in sovraštvo tudi Nemcem ne moglo biti ustreženo!

Gospod dopisnik! Ali ne bi bilo torej mnogo umestnejše, da bi se bili prej pri meni informirali, predno ste me tako brez vzroka napadli? Komu naj Vaš napad koristi? Menite li res s takimi dopisi dobri stvari koristiti? Ali Vas res tako boli, ako želim delovati v edinosti in slogi z vsemi, tudi z Nemci? Napadajte me le tudi v prihodnje, kolikor Vam drago! Vsi ti napadi me ne bodo prav nič oplašili — to Vam zatrdim enkrat za vselej! — da ne bi kot dušni pastir hodil po tisti poti, katero kot katoliški duhovnik edino smem hoditi: v ljubezni do vseh izročnih mi ovčic, naj so že Slovenci ali Nemci, v skrbni za vse, v pravičnosti do vseh! Sapienti sat! — Francišek Bernik, beneficijant.

Cerkveni letopis. Ureditel kongrua

Deputacija češke duhovščine je bila te dni na Dunaju v udnem ministertvu, da pospeši ureditev kongrua v smislu soglasnih zahtev vsega duhovskega stanu. Deputacija je bila sprejeta od učnega ministra, dvornega svetnika Zschokkeja in ministerialnega svetnika Husareka. Odgovorilo se je deputaciji, da bo vlada ugodila zahtevi duhovščine, kolikor ji bo mogoče. Učni minister je rekel, da se mora kongrua urediti že zaradi dostojanstva duhov-

skega stanu. Pogoji za to pa je — delavnost parlamenta.

»Nostra maxima culpa«

je naslov knjigi, ki se zdaj jako ponuja in ki jo je spisal koroški duhovnik Vogrinac. Knjiga ima toliko nezrelih nazorov in napačnih idej, da je ne priporočamo nikomur.

Avstrijska vseučilišča.

V času, ko se potegujejo nemški narodi v Avstriji za svoje vseučilišče, je zanimivo ozreti se na to, kakšen obisk imajo posamezne univerze, in kako se slušatelji razdele po narodnostih. — Na vseh avstrijskih univerzah je povprečno 16046 slušateljev, od teh jih je vpisanih na Dunaju 5816, v Pragi na češki univerzi 2879, v Gradcu 1601. Ostali so na drugih petih univerzah. Od vseh slušateljev je 7467 Nemcev, 3273 Člov, 903 Jugoslovancev, 488 Italijancev. Ostali so drugih narodnosti. Jugoslovani so vpisani: 505 na Dunaju, 311 v Gradcu, 39 v Inomestu, 24 v Pragi na češki univerzi, 14 v Pragi na nemški, 7 v Černovicah. Jugoslovanci so torej več od Italijanov okrog 450, a njim je univerza že zagotovljena, a naša še visi v zraku.

Češki notranji uradni jezik — upeljan?

Dunaj. »Vsenemška korespondenca« javlja iz Prage, da so v merodajnih krogih se resno odločili notranji češki jezik na češkem brez kakih nove naredbe in proti naredbi z dne 14. oktobra 1899., na tistem upeljati. Pri mnogih sodiščih prve instance je češki uradni jezik že v uporabi, ne da bi se temu od zgoraj ugovarjalo.

Kaj je delal državni zbor?

Imel je 13 sej. V teh peturnih sejah je bilo nad 400 vprašanj večinoma dobesedno prečitanih, vršilo se je 53 pomenskih glasovanj, da se petčije objavijo v zapisniku in slednjič je bilo troje nujnih predlogov (eden od njih je bil vložen pred poldrugim letom) v razpravi, dva od njih sta bila rešena. V zalogi je ostalo še 149 nujnih predlogov. Trikrat je bil sklican grajalni odsek; s tem je bilo delovanje parlamenta opravljeno. Rekrutni zakon ni prišel na dnevni red.

Turški krvoloki med Armenci.

Turška vlada strogo nadzoruje kraje, kjer se pojavljajo armenski vstaši in pazno čuva turško-perzijsko in turško-rusko mejo. Nedavno so vstaši udarli v notranjost dežele, zato so Turki podvojili mejno stražo in poplivali okraje, ki so v nevarnosti, da najdejo in kaznujejo upornike. Ker pa teh ne dobe v pest, se masčujejo nad mirnim prebivalstvom. Vsak dan prihaja več rednih čet v obmejne kraje in podpirajo kurdijsko kavalerijo v ropanju. Armenske vasi so zasedene od turških vojakov, ki plenijo, skrunijo žene in mučijo prebivalstvo; ubogi armenski kmetje pa morajo skrbeti za turške vojake, ter si trgajo živež od ust, da zado-voje pijavke. Varnosti na cestah ni nikakršne, zadnji čas je blo več armenskih trgovcev med Erzerumom in Bajazidom oropanih. Zdaj trgovina miruje popolnoma. Menihi v samostanu Ueč-Kilisise so bili pregnani, in vojaki so se vgnezdili v samostanu.

Minister — tat.

Dosedanji italijanski naučni minister Nasisi je junak nove švandalozne sfera, o kateri se mnogo govori. Ministri ga javno obdolžujejo, da je zapravil uradni denar. Sam priznava, da je za denar, ki ga je vzel od

ki je oblegal Belgrad pod cesarjem Jožefom II. l. 1789. General Lavdon je bil že v skrbeh, ker obleganje ni imelo uspehov in se mu je godilo, kakor poje narodna pesen:

„Ošabni Turk se mu smeji,
In Lavdonu tak govori:
A' prišel zajcev si lovit,
A' prišel mene si častit?“

Z grofom Koloredom, poveljnikom topničarstva, je nega dne Lavdon sam nadzoroval okope, ko se je ravno od turške strani grozovito streljalo na našo stran. In glej, v okopu, kjer so turške bombe pogostoma padale, najde sedečega nekega stotnika, ki je mirno računal ne brigajoč se za smrtonosne kroglice. Takoj je odredil Koloredo Vega, da si je bil ta šele stotnik, za poveljnika baterije možnarjev. In glej čudo! Kar ni dosegel Koloredo, niso dosegli višji topničarji, posrečilo se je našemu Juriju v teku dveh dni. Vega je po svojih računih preosnoval basanje možnarjev in tudi pomnožil mero smodnika. Ko se je 7. oktobra začelo daniti, je začel Vega po svoji metodi metati bombe v Belgrad, ki ga prej niti dosegle niso, s tako sijajnim uspehom, da je sovražno top-

ničarstvo že 7. oktobra vtihnilo, in trdnjava se je 8. oktobra morala Avstrijcem podati. In tako je pravzaprav naš Jurij provzročil, da:

„Cesarske puške pokajo,
Se turške gospe jokajo,
Cesarski bombe mačejo,
Se Turki z grada vlečejo.“

Odslej je prebil Vega skoro 10 let na bojiščih. Od zavisti nad slavnimi zmagami cesarsko-avstrijske armade je začel Friderik Viljem II. zbirati vojsko v pruski Sleziji. Avstrijski polki, z njimi tudi stotnik Vega, so morali hiteti od ene meje do druge, braniti Moravsko sovražnega navala. Tukaj je prebil Vega blizu dve leti. V burnih bojnih časih pač ni misliti, da bi mogel vojak pečati se s slovstvom; toda naš korenjak Vega je dokazal nasprotno. Ves vnet za vednost je porabil vsak prosti trenutek za duševno delo in tako je spisal — rekel bi — pod milim nebom, dodatek III. delu matematičnih predavanj. Izvrševaje ta dodatek, je Vega izumil teorijo kolesja (Räderwerk), o kateri se je do takrat mislilo, da je nemogoča stvar. Leta 1792. je Vega izdal matematičnih predavanj I. del v drugem predelanim in popravljenem natisu. Mes. oktobra istega leta

vrnil se je za kratek čas na Dunaj, kjer je bil povišan za majorja lombardinske čete.

Kmalu potem je marširal major Vega zopet v boj in sicer proti Francozom na reko Ren. Tukaj ob Renu je Vega dovršil vključ vojnim viharjem veliko množino duševnih proizvodov, in za Vega so nastopili vroči dnevi. L. 1793 m. vinotoka so Avstrijci oblegali utrdbi okolo Weissenburga in Lauterburga. Vega se je ponudil prostovoljno, da hoče ustrahovati mesto Lauterburg. Kako se je V. tega dela lotil, nam natanko pripoveduje spričevalo, v katerem je zabeležen slavní njegov način. Vzel je dve diviziji, ki sta imeli braniti oblegovalno zemljišče, potem ji je postavil blizu Lauterburga. Jezdil je potem celo sam proti mestu do vzdignene mosta. Tam je z odločnimi besedami terjal, naj se mesto uda in most odpre. To se je res zgodilo. V Lauterburgu je potem preprečil vse nered. To pa je dosegel s tem, da je v obsedenem mestu 14 ur neprestano z mečem v reki vodil patrolje. Dne 10. novembra istega leta lotili so se naši razpuite trdnjave Fort St. Louis, ki je stala sredi Rena na otoku. Major Vega je bil edini navzoči štabni oficir artilerije poveljnik posadnemu topničarstvu. Stal je neprestano po

noči in podnevi brez počitka v službi. Francozje so se hrabro branili. Avstrijcem se je godilo kakor pred tremi leti pred Belim gradom; nikjer ni bilo uspeha. Vega se je moral ravnati seveda po strogih ukazih in navodilih generala Lauerja. 12. novembra se je majorju Vegi pri obedu vpričo vseh navzočih očitalo, da bode le on kriv, ako bode moralo nehati obleganje. Te besede so Vegi bile pregrenke. Saj je več storil kot je bila njegova dolžnost, prebil je več muke, več skrbij, kakor vsak njegov tovariš. Vega pa se nezasuženega očitka ni prestrašil. Skočil je pri mizi pokonci ter dejal, da si upa v 24 urah polastiti se trdnjave, ako se mu nitreba držati dosedanje šablone, in ako sme z artilerijo razpolagati po svoji volji. Nato je general Lauer Vegi dal proste roke in mu javno zagotovil, da ga hoče cesarju predložiti za odlikovanje z vitežkim redom Marije Terezije, ako se mu posreči to izvršiti. General Lauer je namreč izprevidel, da po stari šabloni ne doseže ničesar. Major Vega je potem od streljajočih baterij vzel tri desetfuntne havbice, poiskal na desnem krilu paralel ugoden prostor, ukazal vse potrebno, da se pripravi streljivo,

občinski odbor je katoliško-narodne stranke. Liberalci popolnoma poraženi.

Častni občan. Občinski odbor do-brunjski je pred. g. Martina Malen-šek a, imajočega zlatega zaslužnega križca s krono, župnika pri sv. Petru v Ljubljani in predsednika krajevnega šol. sveta v Hrušici, z ozirom na njegove izredne zasluge za občni blagor, posebno glede dušnega pa-stirstva, v prosech šolstva in glede oskrbe ubožcev, v znak občege spoštovanja v seji 22. sušca t. l. enoglasno izvolil častnim občanom.

Potomci opic. Zopet je prinesel „Na-rod“ listek izpod peresa mladega Borisa Zar-nika, ki zagotavlja, da se je človek razvil iz opice. Arogantnost tega „učenjaka“ je to-lika, kolikoršna njegova površnost in lahko-vernost. Krščanstvo imenuje »bajeslovje« in »absurdno bajko«, verjame pa vsakemu ne-zrelemu plodu kateregakoli protikrščanskega učenjaka. Svoje misli dokazuje z izrazi »žeg-nani nečistniki«, »pisun«, »nenasitna bisaga«, »podlo potvarjate«, »velikanska ignorancija«, »ramujte se!« itd. Ko to beremo, se nam res dozdeva, da bi utegnili nekateri liberalci izvirati — od mandrila!

Italijani in Jugoslovani. Razni listi so minole dni pisali, da se pripravljajo v parlamentarnih krogih dogodek zgodovinske važnosti — sprava med Italijani in Jugo-slovani. Iz zanesljivega vira pa smo zvedeli, da je še daleč do tega dogodka, ako se sploh uresniči. Komaj so Nemci zaslutili neob-vezne razgovore med češkimi, italijanskimi in jugoslovanskimi poslanci, že so začeli javno in skrito spletkariti proti mogoči spravi. Nikakor pa ni res, da so Italijani že ob-ljubili Slovincem samostojno slovensko okr. glavarstvo za tržaško okolico, slovenske paralelke na nemški gimnaziji v Trstu in druge lepe reči, ako se Čehi in Jugoslovani zavzamejo za italijansko vseučilišče v Trstu. To so pač časnikarske kombinacije. Istina pa je, da so goriški in istrski Italijani mnogo spravljivejši nego tržaški. Resna pogajanja se bodo vršila šele po Veliki noči.

O slogi mej Italijani in Jugoslo-vani se še poroča, da tržaški Slovenci od-krito izjavljajo, da bi take kompromisne točke, kakoršne so si izmislile nekatere raz-grete glave, odločno odklonili. Enakopravnost našega jezika, pravi „Edinost“, je nam sveta na vsej črti in ne samo v deželnih zborih. V borbi za pravo našega jezika pa ne smemo pozabiti na stotine drugih krivic, ki tišče naš narod v Istri ob tla kulturno in ekonomično! Na vsej črti treba vsaj ublažiti to neizmerno bedo, to sramoto, ta evropski škandal! A ko smo čitali o tem, kar menijo gospodje privoliti nam tržaškim Slovincem, se pa res nismo mogli vzdržati smeha. Slovenske vspo-rednice na srednjih šolah in okrajno glavar-stvo sta res dva naša stara in zelo važna postulata. Ali tu nam Italijani dovoljujejo nekaj, česar ne morejo dati in kar bi si mi morali šele iskati pri c. k. vladi! Ali bi se nam smejali: Ita-lijani bi imeli dobiček v žepu, mi pa v — oblakih! Sporazumljenje, ki naj bi se do-seglo, bi bilo naperjeno proti vladi. A kje je, vprašamo, na svetu vlada, ki bi hotela pla-čevati stroške zveze, ki se je ustanovila — proti njej? Kar se pa tiče jamstva svobode za slovenščino v deželnem zboru tržaškem, izjavljamo odkrito, da temu ne verujemo! Pred vsem pa izpovedujemo glasno in jasno, da bi mi z vso odločnostjo odklanjali vsak kompromis glede Trsta, ako nima na prvem mestu slovenske ljudske šole!! D-našnji jutranji listi poročajo, da je politično društvo „Edinost“ v Trstu poslalo obema jugoslovanskima kluboma spomenico, v ka-terih pravi, da ne more dati svojega dovo-ljenja za koncesije že prenasitnim Lahom, dokler se ne ugodni najprimitivnejšim kulturnim zahtevam Slovincem. Kluba naj dasta dovoljenje za ustanovitev vseučilišča v Trstu le, ako bo vseučilišče utrakvistično. Pred vsem kluba z vsemi sredstvi delujta na to, da se pravično uredi slovensko ljudsko šol-stvo na Primorskem. — „Piccolo“ dvomi o sporazumljenju, češ, da bi slovenske šole bili „arzenali.“ Ako nam Lah ne privošči-jo niti navadnih ljudskih šol, tedaj bo res težko došlo do sprave. Ob sklepu lista se nam še poroča: „Neue Freie Presse“ pravi, da spo-menica polit. društva „Edinost“ povdarja,

da vseučilišče v Trstu nikakor ne sme biti samolaško, ker bi tako vseučilišče bilo provokacija in nevarnost za Slovence. Ako ima Trst laški značaj, je to le delo raznarodevanja po šolah, dočim bi s slovensko šolo bil res postal Trst ves drugačen. Primorski Slovani morajo vzdržati za Slovence, ki se nahajajo za njimi, odprta vrata do morja.

Naš cesar v Opatiji. Dne 7. aprila zjutraj pride cesar Francišek Jožef v Opatijo. Peljal se bo tja mimo Ljubljane. Prihodnji dan se vrne nazaj na Dunaj. Ob-iskal bo v Opatiji švedsko kraljevo dvojico in velikega vojvodo in vojvodkinjo luksen-burško. V Opatiji se delajo velikanske pri-prave za sijajen vsprejem. Zvečer bo sijajna razsvetljava.

Nov hrvaški katol. dnevnik? „Dan“, katoliško glasilo Hrvatov v Dalma-ciji, poroča, da se v Zagrebu dela mnogo na tem, da se osnuje hrvaški kat. dnevnik. Bl bi že skrajni čas! — Tudi „Hrvatsko Pravo“ poroča, da začne s 1. aprilom v Za-grebu izhajati nov dnevnik, ki bo branil hr-vatstvo in katoličanstvo. Za podvzetja so baje zavzeti vsi hrvaški škofje. V Djakovu je bil te dni đ. g. Seigerschmidt, ki je pridobil za stvar biskupa Strossmayer-ja. Potrebna svota je že zbrana. Ustanovi se tudi tiskarna.

Dogodki v Zagrebu. 23. marca. Včeraj je izdal akademski senat zagrebskega vseučilišča oglas, v katerem opominja vse-učiliščne dijake na mir. Ob enem je akade-mični senat obsodil najostreje ravnanje onih dijakov, ki so na nedostojni način odstranili in razbili tablo podpornega srbskega društva. Vodi te stranke dijaške, slušatelju Fatoriju, je podelil akademski senat najstrožji ukor radi njegovega nedostojnega obnašanja. — Razen tega je omenjeni Fatori tožen tudi radi javnega nasilja pri držav. pravdnistvu. Včeraj je sklical dr. Heimerl skupščino vseučiliščnih dijakov hrvaške stranke prava in srbske stranke. Govorilo in razpravljalo se je, kako bi se moglo pridobiti zagrebsko meščanstvo za ideje dijaštva, ki se ne strinja s Frankom in da se v društvenem pogledu zatre vpliv protivne stranke. Nadalje se je dokazovalo, kako potrebna je ravno zdaj sloga med Srbi in Hrvati. Dijaštvo je skle-nilo, delovati, da se sporazum s Srbi še bolj uvrsti po celem Hrvaški. Orožniki še vedno stražijo uredništva listov. Tudi pred srbsko banko in Frankovo hišo je straža. Sicer je po mestu mir. Tudi ranjeni se vračajo iz bolnic, kjer jih je bilo okoli 20. Redarstvo je izpustilo večidel zaprtih, le malo jih pride pred sodnijo. — Hrv. št. dijak na Du-naju so tudi obsodili protisrbske izgrede.

Kupčijska zveza z Rusijo. Trd-kam, ki imajo kupčijske zveze z Rusijo, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled poročilo o vplivu rusko-japonske vojske na ruski trg.

Promoviran je bil doktorjem na graškem vseučilišču sodni avakultant iz Ma-ribora g. Ivan Vuk.

Avstrijsko bojno brodovje. Dne 19. t. m. se je podala prva diviz. eskadre iz Pulja v grške in maloazijske luke. Koncem junija se baje vrne. Ker bo brodovje blizu Make-donije, bo to morda vplivalo na reformne note. Meseca aprila bo spuščena v Trstu v morje nova avstrijska bojna ladja „Nadvoj-vođa Friderik“ (10.600 ton). Dne 25. marca t. l. bodo spustili v Donavo pri Budimpešti dva nova donavska monitorja.

Iz Krašnje V nedeljo zvečer po-gorel je pri nas takozvani „Metkin grad“, stara, lesena bajta, katero bi imela posedovati uboga vdova Metka do svoje smrti. Žena je šla v nedeljo brez večerje spat, zato sumijo, da je zažgala zlobna roka, katerej pa bo prišla pravica težko na sled. Energičnemu nastopu gospoda župana in pa od vseh strani privrelega občinstva se je posrečilo omejiti ogenj. — V ponedeljek je umrl v Krašnji vulgo Martinkovec. Bil bi lahko ugleden gospodar, ako bi ne ljubil v svojem življenju preveč „kratkega“. Včasih je pil cele tedne, a potem je zopet delal kot črna živina. Zadnje dni vrgel se je z vso silo nad špirit najsmrdljivejše baže in že ko mu je odrekel jezik službo, našli so še pri njem steklenico grude jeruš. Njegovi zadnji trenutki bili so grozni; ne-prenemoma se je držal za žgoča prsa in ni mogel zgovoriti nobene besede dva dni. Strašna smrt! — Pri nas nismo imeli z učitelji sreče. Sedaj pa smo dobili učiteljico, odločno krščanskega mišljenja, od katere pričakujemo pri naši dragi mladini najlepših uspehov.

Vojaki v Vipavi. Pretečeno ne-deljo so v Vipavi preskrbovali stanovanja za vojake. Kakor se čuje, pridejo vojaki meseca maja v Vipavo. Navzoč je bil tudi častnik-nadporočnik.

Huda nesreča. Iz Lokve pišejo: V Lokvi se je dne 17. marca splasil gostil-ničarju g. Antonu Milavcu konj, tako, da je zadel voz z zadnjim delom ob nasproti stoječo hišo, a v svojo hišo je Milavec zadel s tako močjo, da je blagi in značajni mož izgubil zavest ter izdihnil dušo v nekaj urah.

Ponesrečena kramarica. V Mirni stanujoča 39 letna kramarica Franciška Marn se je s svojim sinom 21. t. m. peljala s semnja v Mirni peči domov. Pri stari okrajni cesti Mirna-Mokronog je padla na nekem klancu Franciška Marn raz neki zaboj vznak z voza na cesto ter se tako poškodovala, da je drugo jutro umrla.

Včerašnji javni vinski semenj v Krškem se je nepričakovano dobro ob-nesel. Samo na semnju se je razprodalo 1180 hl. ali 2107 vedrov vina. Od štajerskih vin je bilo največ Sromeljčana, od dolenj-skih pa največ iz krškega okraja. Poslednji se je bolje in dražje prodajal, ker je bil čistejši v okusu. Med lepim številom vinskih kupcev smo zapazili naslednje gg. vinske veletržce, restavratere in gostilničarje: A. Mejač iz Komende (nakupil tudi za Fa-bjana iz Ljubljane, Kocjanov cviček), J. Knez, Iv. Zajec in V. Mrak iz Ljubljane, P. Majdič iz Kranja, J. Treun iz Jesenice na Gorenjskem, Črne iz Kranjske gore, Cirman, gostilničar in mesar v St. Vidu pri Ljubljani, V. Kolenc iz Česenje in J. Kolenc iz Goričan, Petrel iz Bleda, Jalen iz Radeč, Pehani iz Žužemberka. Hočevar iz Novega mesta, Kočevar iz Vel. Lašč, Kljun in Pir-ker iz Ribnice, Müller iz Domžal i. več dr. Veseli nas, da so pričeli zlasti Gorenjci in Ljubljancje zopet segati po domačih pri-stnih vinih in upamo, da se bodo tudi kot taka točila, kar bo gotovo producentu zlasti pa kupcu v korist in čast. S to originalno prireditvijo so bili vsi zadovoljni, kupec in prodajalec, in izrazili so željo, naj bi se taki semnji večkrat ponovili. Po zaključku semnja so se podali mnogi trgovci in kupci k posameznim vinogradnikom v njihove kleti in so gotovo še tam mnogo vina po-kupili. Pripomnimo, da se je letos prav veliko vina že razprodalo in da vinograd-niki prinese vzorce tudi k vinskemu shodu, ki bo v nedeljo, dne 27. t. m., v Krškem.

Zmaga tržaških Slovincem. Stavba slovenskega „Narodnega Doma“, ki že ponosno gleda na trg pred vojašnico v Trstu, ne bo imela zaprt razgled. Mestna občina je hotela stavbo oškodovati s tem, da je prodala prostor pred vojašnico, na ka-terem bi tik pred „Narodnim Domom“ zi-dala svoje poslopje neka banka. Čas. namest-ništvo pa tega ni dovolilo, češ, da je ta del trga za promet nujno potreben. Tako bo prosto stal na enem najlepših trgov v Trstu slovenski „Na odni Dom“, ki je že pod streho. K temu uspehu tržaških Slovincem odkritosrečno čestitamo!

Nov železniški most čez Savo na Ježici je dogovoren; dolg je 140 me-trov in sioni samo na dveh stebrih. Otvoritev boče baje 29. t. m. popoldne. Stalni delavci ključavničarjev je bilo okrog 80, večinoma Nemci in Čehi; zadnji so se po-sebno spodobno obnašali. Posebnih nesreč se pri grajenju ni zgodilo, le nekaj neznat-nih poškodb je zaznamovati.

Iz Novega mesta Nemške poštne pridige bo od 24. t. m. naprej imel letos v Novem mestu P. Schroh iz družbe Je-zusove vsak večer ob pol 7. uri. Zadnja pri-diga bo veliki četrtak.

Nagrada za rešitev življenja Ignaciju Oksteinerju v znesku 52 K 50 v. je dobil korporal domobr. polka št. 27, Franc Afrič, ki je Oksteinerja potegnil iz vode.

Izseljevanje v Ameriko bodo omejili. Iz Washingtona se poroča, da je poslanec Adams predložil kongresu predl.g. da se ne sme na leto v Združenih državah naseliti več kot 80 000 oseb.

Cesar ni potrdil od koroškega dež. zbora sklenjenega zakonskega načrta o spremembi koroške cestne postave.

Novice iz Amerike. Nagloma umrl je 37letni rojak Janez Vičič v Rockdalu. Doma je bil z Dolenjskega. — Ponesrečil se je rojak Fran Var-djan v jolietki jeklarni. Ondi se je tudi ponesrečil rojak Martin Filak. — Z gradnjo panamskega prekopa radi velikih pripravljalnih del ne prično še leto dni. — Lima razdejana. Glavno mesto republike Peru, Lima, je razdejal potres. — V nogo ustrelil je v Cle-velandu nekdo našega rojaka Antona Speliča. — Umrl je v Clevelandu Fr. Marolt, doma iz Roba pri Vel. Laščah. — Celosebni vlak je skočil v reko French Broad ob Southern železnici pri Bridgeport Tenu. — Snežni plav je podaul tri slovenske delavce pri Crested Buthe Colo. Izko-pali so še mrtvega Ježeta Žlogarja, doma iz Metlike, ostalih dveh Antona Stanisa iz Novega mesta in Mihaela Vidmarja iz Žužemberka še niso izko-pali izpod snega. — Velika nesreča v tovarni. Iz Waukegana se poroča, da se je v tamošnjih tovarnah Warner Sugar Refining kompanije prigodila grozna nesreča, v kateri je bilo brezdvomno poškodovanih tudi nekaj naših rojakov. Ubiti so bili trije delavci in 18 težko poškodovanih. Med ubi-timi je bil najbrž tudi 1 Slovenec po imenu John Čužek.

Novice iz Bohinje. Delo v p-redoru hitro napreduje. Le še 490 me-

trov je dovršiti in zapihala bo gorka goriška sapa skozi Črno prst v Bohinj. Dinamične strele z goriške in bohinske strani mineri-ž. elišajo. 1. junija bo padla zadnja podze-meljska kamenita stena. Ondaj bo veličastna slovesnost Priprave za »Durchschlag« se že sedaj vrše. Tej slavnosti bodo prisostvovali razni dostojanstveniki. — Zasilni le-seni most med Btjnami in Bistrico je že deloma dovršen. Sedaj izkopavajo na obeh straneh Savice 1 meter 20 cm. pod vodno strugo fundament, kojega takoj betonirajo. Na to betonirano podlago izrastla bosta ka-menita nosača železnega mosta. — De-la vcev vseh delov narodnosti ob progi kar mrgoli. Načrt je seveda Italijanov; mnogo je tudi Čenorogcev. Ti se po svoji narodni noši takoj spoznajo. Naglavno po-krivalo, mala čepica s črkama H. I. (Nikola Prvi) jih loči od drugih Slovincem. Čeno-rorec je priden ter vstrajen. Tudi v tujini se zaveda svoje svobode. — Lep triletni srnjak si je v četrtlet hotel ogledati vse zanimivosti na Bttrci. Ves upehan priletel je po strmini ter krenil v vas. Potok Bi-strci naglo preplava ter potem mirno ko-raka po desnem obrežju potoka. Ker mu tu niso skazali gostoljubnega sprejema, skoči zopet v potok ter ponosno deloma plava, daloma koraka v spodnjem vas. Sedaj si hoče ogledati še Spodenjčane; nato jo mahne na-ravnost na Vajvodov hlev. Tu pa ga domača dekla prijazno sprejme, prime za rožičke in ga preplašenega pripelje v hišo. Da je kot »gost« imel precej gledalcev, je razumljivo.

S Koroškega. Dne 17. sušca začel se je v Črni poboju v Geršakovi gostlini. Pre-tepli so kmeta Lukeža iz Javorja, katerega so poslali nato k zdravniku. Morda bi bilo na-stalo še kaj hujšega, da ni nastal klic: »Ogenj pri Geršaku!« Zidela je goreti streha — čudo, že 4 ali 5. krat — a ker so ljudje takoj prihiteli, bila je zadušena nevarnost, katera bi lahko ugasila pol trga. — Pri občinskih volitvah v Bildevasi in v Vešči so bili izvo-ljeni za občinske odbornike sami slovenski možje.

Vojaško vežbališče v Viž-marjih O tej zadevi se nam piše iz Viž-marjev: Kakor znano, dobila je vižmarska občina ponudbo, ako hoče dati takozvano »Vižmarsko gmajno« v najem za vojaško vežbališče. V ta namen sklicala se je seja, h kateri so bili poklicani vsi večji vižmarski oziroma brojski posestniki, da bi se o tem posvetovali. Večji posestniki se pa pri tej seji niso ozirali na izjave posameznih po-sestnikov. Prišlo je do glasovanja, pri kate-rem se je nekaj manj kakor dve tretjini teh posestnikov izreklo proti tej ponudbi, in to iz sledečih vzrokov: 1. Večina nas posestni-kov ima skoro vse svoje parcele v za vo-jasko vežbališče namenjenem prostoru. Sicer zemlja na tem prostoru res ni posebno ro-dovitna, a mi smo jo po večletnem trudu in z dobrim gnojenjem naredili toliko rodo-vitno, da nam sedaj daje precej užitka in da bi bilo brez teh parcel naše gospodarstvo popolnoma uničeno. Naši dohodki bili bi znatno zmanjšani. Njemanina pa, kakor so izpovedali zaupni možje ne bi bila tako vi-soka, da bi si zamogli z njo nadomestiti se-danje dohodke in si nakupiti potrebnih polj-skih pridelkov za živino. Ker pa imamo vse svoje travnike in polje na tem prostoru, nam ne preostane drugega kakor hiše, ako bi se nam odvezl ta svet. 2. Z vežbanjem konjice bi se nam te parcele v 25 letih tako opu-stošale, da bi se potem z večletnim trdom šele dale zboljšati toliko, da bodo dosegle tisto stanje, v katerem so sedaj. Torej naj bi v tej dobi pogrešali povoljnih poljskih pridelkov? Na ta način bi bili veliko šte-vilo let gospodarsko popolnoma uničeni, ako bi se nam odvezl ta svet, edina naša poljska last. — To uvažuje smo protestirali proti temu, da bi se vse te parcele oddale v najem. Pripravljeni pa smo oddati takozvane »Spodnje parcele«. Večji posestniki se pa niso ozirali na našo izjavo, temuč so odgo-vorili, da »berači« ne bodo odločevali. Toda tudi mi branimo, kar je našega. Mogoče, da bomo ravno mi v tej zadevi odločilni. To-liko v pojasnilo. — Zato prosimo merodajne kroge, da se na ta naš protest osirajo, zlasti v slučaju, če bi bili od nasprotne strani na-pačno podučeni, ter da preprečijo veliko škodo, ki se nam iz tega obeta. Protes-torji.

Novice z Jesenice. Delavcev v k zgradbi nove železnice prihaja vsak dan kar cele trume. Samo na Jesenicah jih bo delalo 600. — Napadli so te dni nez-nani zlikovci pijanca in mu pobrali okoli 40 kron denarja. — Učiteljska vest. Provisorični učitelj gospod Franc Fa-binc v Čatežu pri Krškem je imenovan provizoričnim učiteljem na Jesenicah. Pover-jeno mu je tudi poučevanje pri Sv. Križu.

Ponarejeni bankovci. Na kolo-dvoru v Pontebi so prijeli italijanskega de-lavca Giacomo Bello iz Rivo, pokrajina Vi-dem, ter ga izročili tribskemu okrajnemu sodišču, ker je hotel pri blagajni menjati ponarejen bankovec za 20 kron.

Iz Kranja. Vabilo na prireditve društva „Kranj“ v petek dne 25. t. m. 1904 v dvorani hotela »Nova pošta«. Vspored:

1. Predavanje: O življenju prvih kristijanov.
2. Igra: Sv. Neža. Igrakaz iz prvih časov krščanstva. Med dejanji svira godba. Začetek točno ob 8 uri zvečer. Vstopnina: Za člane sedež 50 v., stojišče 30 v.; za nečlane se dež 70 v., stojišče 50 v.

Ljubljanske novice.

Stoletnice frančiškanske župnije se udeležuje izredno mnogo vernega ljudstva. Pri vseh pridigah je cerkev prenapolnjena. Včeraj je opravil pontifikalno sv. mašo mil. g. opat Gerard iz Zatišne, danes novo-meški prošt mil. g. dr. Elbert. Jutri k sklepu slovesnosti bodo darovali pontifikalno sv. mašo presvetli gospod knez in škof.

Zabavni večer „Slovenske krščansko-socialne zveze“ bo jutri v dvorani puni gamake pivnice. Med drugim je na vrsti igra „Materine sanje“, katero igrajo družtenice. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina 1 K, 80 v., 60 v., 40 v. ali pa 20 v. K obilni udeležbi vabi člane in prijatelje društva odbor.

V krščanski ženski zvezi je minoli petek predaval pred. g. dr. Lampe. Popisal je v glavnih potezah šestmilionsko mesto London, kjer se je lansko leto gospod predavatelj mudil. Omenil je najimnitnejša poslopja v Londonu, kot: katedrala svetega Pavla, novo nadškofijsko katedralo katoliško, angleško banko, parlament, kraljevo palačo, grad Windsor i. dr. ter nam ta poslopja pokazal na krasnih slikah. Omenjal je podjetnost Angležev, njihove šege, športe, govoril o skrbni vzgoji mladine, katero pošiljajo v konvikte, kjer se izobražijo itd. Gospa podpredsednica Eberle se je zahvalila imenoma zveze gospodu predavatelju, ki je obljubil, da bo v kakem prihodnjem predavanju govoril o Parizu. — Tudi to pot je bilo predavanje prav dobro obiskano.

»Russkij kružok« v Ljubljani končal je svoj zimski semester z večeršnjim dnevom ter obenem zaključil svoje običajne ruske čajne večere ob sredah. Učenje ruščine napreduje lepo od leta do leta. Poleg čitanja ruskih novelistov in klasikov negovala se je prav uspešno konverzacija, kar se je posebno videlo pri večeršnjem čajnem večeru, kjer je vsem udeležencem prav gladko tekla ruska govorica. Deklamacije, v prozi in verzih, kakor tudi drugo prosto pripovedovanje raznih zabavnih in šaljivih »zkazk« v ruščini vseh kurzistov bilo je tako izborno, da bi človek mislil, da sedi med pristnimi Rusi. K temu uspehu pa je poleg neumornega učitelja blagorodnega gospoda dr. Ljud. Jenka in njegove gospe soproge še za neumorni trud in požrtvovalnost pohvalno omenjati blagor. gospe dr. Serlove in gospe hčerke, gospe prof. Bartlove, gospe Govekarjeve, gđ. Berte Zerjavove in drugih dam, ki so ves čas čajnih večerov tako trudoljubivo in nesebično vztrajale pri tem slovanškem kulturnem delu. Hvala jim iskrena! Uspeh naj jim bode v zadoščenje in ponos. Od sedaj naprej vršili se bodo v ponedeljkih in četrtek redno »uroki« za slovnico, čitanje in konverzacijo ob 8. uri zvečer, na kar se vse člane in ljubitelje ruščine opozarja.

»Slovensko planinsko društvo« priredi v »Narodnem domu« v soboto, dne 26. t. m., zabavno-poučni planinski večer v zvezi z razstavo slik amater-fotograf. Predaval bo gosp. dr. I. C. Oblak o znamenitostih vrhniškega okraja, osobito o izletu na Svete tri kralje. Začetek ob 8. uri zvečer. Člani in društveni prijatelji se uljudno vabijo.

Društvena godba koncertuje danes v četrtek in v soboto v »Narodni kavarni«. Začetek ob 9. uri zvečer, Vstop prost.

»Retvizan« na Ljubljani. Včeraj so videli »Retvizana« na Ljubljani. Seve ni to ruski bojni parnik, ampak nov, velik, lepo iztesan čoln z vidnim napisom »Retvizan«. Ponosno je plul po Ljubljani, vozeč kamenje iz Podpeči.

V Ameriko. Včeraj se je odpeljalo v Ameriko 40 izseljencev.

V Hrušico se je odpeljalo včeraj 100 delavcev k zgradbi železnice.

Imenovana je pomožna učiteljica na tukajšnji obrtni šoli gđ. Martina Lindtner za učiteljico.

Žid slepari. Po Ljubljani in okolici se klati neki žid, ki prodaja ljudem posrebrene mesingaste ure za srebrene.

Ogenj. Včeraj zvečer je na neznan način nastal v stanovanju železniškega uradnika Franca Bocka v Slomškovih ulicah 23 ogenj in sicer v omari za obleko. Zgorela je vsa obleka in je škoda okoli 200 K.

Tatvina. Prodajalki Julijani Medved na Rimski cesti št. 16 je bila iz prodajalnice ukradena srebrna ženska ura.

Iz brzokavk.

Dunaj. Naučni minister Hartel je odpotoval v Karlove vare.

Dunaj. Včeraj je praznoval 70letnico svojega rojstva član gosposke zbornice baron Chlumecky.

Dunaj. Izjavi mladoškega kluba napram nemškemu predlogom so se pridružili tudi češki agrarci. Nemški listi pravijo,

da skoro ni dvomiti, da Nemci odklonijo češke pogoje. Vs nemci, ki so vstopili v izvrševalni odbor nemških strank v državnem zboru, bodo sedaj porabili ondi ves vpliv, da zmagojo s svojim stališčem: »Brez uveljavljenja nemškega drž. jezika potom zakona nobenih pogajanj in nobene sprave.«

Budimpešta. Finančni odsek državne zbornice je vzprejel zakonski načrt glede začasne ureditve trgovskih odnosov med Ogrsko in Italijo.

Olomuč. Uradni knezoškofjski list poroča, da hoče nadškof Kohn svojo pokojnino obrniti v prid ustanovitve katoliške univerze na Miravskem.

Berolin. Cesar Viljem se snide z italijanskim kraljem v soboto v Neapolju. Najprej se cesar v Antiu sestane s kraljico vdovo.

Ašabad. Rus. tel. agent poroča, da je bil emir v Afganistanu zastrupljen.

London. Na vseučiliščih v Odesi se je izvršil bombni atentat. Dve bombi sta porušili neki zid. Našli so še 9 bomb, ki se pa niso užgale. Dva dijaka so radi tega zaprli. Vzrok: maščevanje, ker je policija pred kratkim mnogo dijakov zaprla in izgnala.

Budimpešta. V državnem zboru se je včeraj nadaljevala razprava o proračunu za l. 1903. Finančni minister Lukacs je povedal, da je predloga za davčno reformo že pripravljena. Poskrbljeno je v njej za znižanje davkov. A zdaj državno gospodarstvo še ne more prenesti zmanjšanja svojih dohodkov; predloga pride na vrsto brž ko nastopijo normalne razmere. Proračun je bil vzprejet pri nadrobni razpravi. Zbornica je prešla v razpravo hrvaškega provizorija.

Berolin. Položaj Nemcev v južnozahodni Afriki je izredno kritičen. Iz zanesljivega vira se poroča, da grozi vstaja vsega prebivalstva na jugu. Bati se je, da bo kmalu vsa dežela v upor.

London. Iz province Kiangsu se poroča o umoru več katoliških misijonarjev. V varstvo tamošnjih katolikov so dospele vojaške čete.

Rim. Listi pravijo, da v Italiji nič ne vedo o kakem Garibaldijevem kongresu balkanskih Slovanov v Benetkah.

Berolin. »Lokalanzeiger« poroča iz San Remo, da so agentje ruske vlade v Genovi, Marselju in Nizzi pričeli se pogajati za nakup večjega števila transportnih ladij. Neka velika francoska parobrodna družba jim je ponudila v nakup ladij za 40 milijonov frankov.

Književnost in umetnost.

* Repertoar slovenskega gledališča. Na ovetno nedeljo, dne 27. t. m. popoldne se ponavlja na korist osobu slovenske drame senzacionalna ameriška igra »Sever proti jugu«. — Zvečer pa je poslednja predstava v tej sezoni ter se poje tretjič in zadnjič velika opera »Nema iz Portici«.

Zopet vznemirljive vesti z Balkana.

Dunaj. Iz diplomatskih krogov so prišle vesti, da so se turško-bolgarska pogajanja zopet ustavila. Makedonski odbori se vedno bolj pojavljajo in menijo, da se bliža ura za boj v večjem obsegu. Zli se, da bodo turško-bolgarska pogajanja kmalu popolnoma pretrgana.

Carigrad. Orožniška komisija je sklenila, sestaviti 12 bataljonov, od katerih odpadejo po 3 na Rusijo in Avstrijo, po 2 na Angleško, Italijo in Francijo. Častnike in podčastnike pošljejo dotične države, dočim se moštvo vzame iz makedonskega prebivalstva.

Sredce. Tu se razširja vest iz Carigrada, da tamkajšnji angleški zastopnik, D'Conor, vedno bolj ločuje svoje delovanje od delovanja drugih zastopnikov. On je baje mnenja, da se mora reformna akcija izročiti mednarodni komisiji, ker je očitno, da se bodo duhovi v Makedoniji le tedaj pomirili, ako se postavi cela uprava na moderno podlago.

Solun. Boji z makedonskimi vstaki in turškimi četami se množe. Posebno v solunskem okraju je mnogo vstajev, ki dobivajo podporo od prebivalstva. Vojaške posadke so radi tega znatno pomnožene. Na obeh straneh je že mnogo mrtvih. V Solunu so bile pri Bolgarih velike preiskave. Oblasti so iskale bomb, ker jim je došlo naznanilo, da člani vstajškega odbora nameravajo atentate z bombami. Dobili niso nič, vendar je veliko oseb aretiranih. Iz notranjosti dežele prihajajo še hujše vesti. Vse kaže na to, da se revolucija zopet pričinja. Ob meji se vrše boji z Bolgari, ki hočejo preko meje pomagat vstajem. Pri

vasi Ljubonje se je vstajem posrečilo zapoditi turške čete v beg. V okolici Tikveše stojita dve vstajski četni močni 600 mož. Število vstajev se vsak dan množi.

Telefonska in brzokavna poročila.

Ustanovitev »Kat. tisk. društva« v Zagrebu.

Zagreb 24. marca. Hrvaško katoliško tiskovno društvo je ustanovljeno. Ne čelu so mu nadbiskup Posilović, biskupi Strossmayer, Maurović, Drohobocky, Krapac, Voršak, poslanec Breztyensky, prijor Seigerschmied. Društvo bo izdajalo dnevnik.

Japonsko-ruska vojska.

Pariz, 24. marca. Iz Pekina se poroča, da je Kitajska ugodila ruski zahtevi, da ruski vojaški atašeji inspiciirajo kitajske čete ob kitajski meji. Dovolila je to pod pogojem, da spremljajo ruske častnike tudi kitajski častniki.

Peterburg, 24. marca. V Čamulpu in okolici je izkrcanih 52 000 japonskih vojakov. Nadaljnje čete čakajo v japonskih pristaniščih na transport. Japonski koni so v slabem stanu in številno poginjajo. Japonski poizkus z obligacijami majhnega kredita dobiti sredstev, se je izjalovil.

Petrograd, 24. marca. Car bo za veliko noč postal vsakemu vojaku v vzhodni Aziji v dar nekaj tobaka in čaja.

Petrograd. V tukajšnjih vojaških krogih prodira vedno bolj prepričanje, da so zlasti dnevi za kake vspehe Japonski že zašli. To prepričanje temelji na vojaški moči Rusije. To prepričanje prodira tudi med domačini v vzhodni Aziji in tudi celo mej Japonci.

Berolin, 23. marca. O prodiranju Japoncev na Korejo se poroča, da je mnogo vojakov bolnih na pljučnici. Tudi druge bolezni divjajo med japonskim vojaštvom. Za dolge marše vojaki niso vzeli seboj šotorov. Morali so prenočevati sredi meji snegom. Konji konjeništa so nesposobni in neporabni. Veliko jih je poginilo že na poti preko morja. Živina za tovore je boljša, a jo je premalo. Dežela je rečna in Japonci so tudi glede krme za konje in drugih živil navezani na dovažanje iz Japonske.

Petrograd, 24. marca. Rusko mornariško ministertvo je sklenilo odpisati rusko mornarico iz Vzhodnega morja avgusta (!) meseca v Vzhodno Azijo. Brodovje bo pomnoženo z novimi ladjami in bo imelo namen prekiniti zvezo Japoncev na Koreji z Japonsko ter uničiti japonsko brodovje.

Tokio, 24. marca. Japonska zbornica je imela včeraj jako burno sejo. Član zbornice, opozicionalec Akiyama, je bil obdolžen, da je sprejel od Rusov denar v izdajalske namene. Zbornica je izvolila komisijo, ki bo zadevo preiskala, istočasno je pa vlada ustavila izhajanje lista, ki je bil last Akiyame in v katerem so bili vedno napadi na vlado.

Berolin, 24. marca. Izdajalec ritmo-ster Pavel Ivkov je bil v Petrogradu usmrčen dne 21. t. m. Obsojen je bil vele izdaje, takoj degradiran in postavljen pred vojaško sodišče. Kmalu je sam priznal, da je prodal s posredovanjem višjega japonskega častnika, s katerim se je sešel v Moskvi, ruski vojaški načrt in rus. naredbe za slučaj vojske. — Soglasno je bil precej obsojen k smrti. Ob pol 10. dopoldne so ga pripeljali v drugi dvor konjeniške kasarne. Poleg članov vojne sodišča in vojakov, ki so ga imeli ustreliti, ni bilo nikogar zraven. Noben častnik se ni hotel posloviti od izdajalca. Ivkov je sam prosil, naj hitro izvrše obsodbo. Odvezal si je oči, razgalil prsi in zapovedal: »Ogenj!« Tri kroglice so ga prodrele. Zapusul je vdovo in dva otroka.

Dunaj, 23. marca. V poročilu o skupni seji mladočeških in jugoslovanskih poslancev je po pomoti pisca dotičnega komunikea izostalo naslednje: Po govoru dr. Kramarja je dr. Susteršič v navdušenih besedah pozdravljaj zvezo Čehov in Jugoslovancev ter predlagal, naj se parlamentarne komisije Čehov in Jugoslovancev snidejo en dan pred sklicanjem novega zasedanja državn. zbora na Dunaju. Ta predlog je bil soglasno sprejet.

Dunaj, 24. marca. Danes so bile tu razširjene vznemirljive vesti o boleznih cesarjevi. Te vesti so bile popoldne demantirane.

Budimpešta, 24. marca. Zbornica je odobrila provizorično nagodbo s Hrvaško. S tem je bilo zasedanje pred Veliko nočjo končano. Trgovske pogodbe s Italijo in Avstrijo pridejo na vrsto v zasedanju, ki se prične 12. aprila.

Praga, 24. marca. »Politik« pravi, da se je politični položaj v Avstriji jako poostiril. Pozicija Körberjeva je zelo omajana.

Pariz, 24. marca. Da ne bi prišli predlogi o uničenju kongregacijskega pouka do

glasovanja pred splošnimi občinskimi volitvami, je začela opozicija obstruirati. Vlada in večina izkušata s nasilnimi sredstvi zadušiti »klerikalno« obstrukcijo. Combes je zahteval nočno sejo, da bi zlomil obstrukcijo.

Rim, 24. marca. Riccotto Garibaldi javlja, da je odložil slovansko-italijanski shod v Benetkah. Shod se bo vršil pozneje izven Italije, da se prihranijo italijanski vladi očitanja grofa Goluchowskega.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
23.		733'2	3'1	sr. sever	obi	
24.	1. ajutr.	733'8	2'6	brezvetr.	jasno	6'6
	2. popol.	734'3	5'4	sl. jug	dež	
Srednja večerajšnja temperatura 5'5, normale 5'0.						

Dunajska borza

dné 23. marca.

Skupni državni dolg v notah	99'50
Skupni državni dolg v srebru	99'45
Avstrijska zlata renta 4%	118'95
Avstrijska krona renta 4%	99'45
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	91'05
Ogrska zlata renta 4%	117'90
Ogrska krona renta 4%	97'95
Ogrska inv. renta 3 1/2%	89'50
Avstro-ogrsko bančne delnice	16'06
Kreditne delnice	643'50
London vista	240'15
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117'50
20 mark	23'62
20 frankov	19'09
Italijanski bankovci	95'25
C. kr. cekini	11'32

Izjava.

Ko sem zadnjič poročal iz Szentjanža mej novicami: »Strah ponoči«, o nekem orežniku, da je bežal, popravljam sedaj v toliko, da orožnik in ujetnik nista bežala, ampak sta se ustavila in čakala, dokler nista videla, kaj je. In potem o dšla mirno proti Radečam. Poročal sem, kakor sem slišal, ne da bi se osebno prepričal, je li to res, ali ne — in ne z namenom komu škodovati. Toliko v pcjasnilo.

Šentjanž 19. marca 1904.

Steržaj Fran,
kaplan v Szentjanžu.

Zahvala.

Za vse izkazano sočutje povodom bolezni in smrti naše nepozabne hčerke, oziroma sestrice in svakinje, gospice

Josipine Ferjan

kakor tudi za mnogobrojno častno spremstvo pri pogrebu naše ljubljene ter za poklonjene krasne vence, izrekamo tem potom vsem sorodnikom prijateljem in znancem od blizu in daleč našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebej se se zahvaljujemo pevske-mu zboru za krasne žalostinke in prostovoljni požarni brambi za spremstvo k zadnjemu počitku.

Jesenice, dné 23. marca 1904.

512

Žalujoči ostali.

Zahvala.

513

Za ob času bolezni in smrti naše prerano zamrle, nepozabne tete, gos-podične

Jožefe Kralj

izkazano sočutje kakor tudi za krasne vence in šopke ter za mnogobrojno spremstvo izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, 23. marca 1904.

Žalujoči ostali.

498 Dobro ohranjen 3-2

glasovir

se kupi

proti takojšnjemu plačilu.

Kje? Pove upravništvo »Slovenca«.

Kolarska
delavnica na prodaj.

Želim **prodati** ves svoj za **kolarsko obrt** potrebni les z vsem orodjem. Tudi **stanovanje** se lahko dobi; delavnica je v hiši, velika, kjer se lahko obrt dalje vodi. Lega pri glavni cesti, 1/4 ure od Tržiča in vedno dosti dela. Prodam radi starosti, ker se ne morem dalje ukvarjati. Tudi stroji so na prodaj. Kdor želi kupiti, oglasi naj se sam pri lastniku v Pristavi št. 6.

FRANC TAVČAR
kolar, Pristava št. 6
pri Tržiču, Gorenjsko.

517 3-1

Orgle.

509 3-1 Zdaj postavlja trdka
bratov Mayer Feldkirch
v samostanski cerkvi v **Zatičini** nove pnevmatične orgle.

Pri tej priložnosti se prevzame **delo novih orgel**, kakor tudi **poprava in ugašanje starejših orgel**, in sicer **takoj**, zanesljivo in prav po ceni.

Poprašanja se naj blagovolijo poslati v nemškem ali slovenskem jeziku na

A. MAYER, orglarski mojster,
ta čas v Zatičini.

Pregled in preiskava starih orgel,
načrti in proračun stroškov: **gratis**.

Šmarnice.
12 pesmi za mešan zbor, zložil
P. Hugolin Sattner.
Cena **2 kroni s pošto.**
Naslov: **franciškanski samostan**
Ljubljana. 510 3-1

„Cunard Line“
Edino direktno prevažanje potnikov v vseh razredih in tovora

„Trst - New York“

Prvo in edino vkrcavanje potnikov v domačem pristanišču. Prosta izborna hrana in pijača — sedaj najnižje cene. — Vsak, ki namerava potovati, naj se preje obrne za podrobnejši poduk na oblastveno poverjeni glavni zastop parobrodne družbe

511 9-1

„Cunard Line“
Ljubljana, Marijin trg 1.

Vabilo na najcenejše in najzložnejše potovanje okoli sveta!

Panorama internacional
Ljubljana, Počučarjev trg.

Odpri, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer.
V soboto, 26. marca 1904.

Zadnji razstavni dan
Velezanimiva serija

cesar Fran Josip v Berlinu
V nedeljo, 27. marca do 2. aprila

obljubljena dezela
Jeruzalem.

500 1-1

Te zanimive stereo-slike predložujejo to krasno serijo v očarujoči plastiki, perspektivi in naravni istini, kakoršne ne more naslikati slikarski čopič. Tisoči naročnikov obiskujejo vsak teden ta umetniški zavod

Vsak teden — v nedeljo — nova razstava.
Šole in društva imajo znižane cene.

Varstvena znamka.

Poskusite
pristni
rastlinski
likér
„Florian“

Po okusu in zdravem
učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživlja telo,
Budí tek in prebavo,
Daje dobro spanje.

Lastnik:
Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzerci se radovoljno dajejo
brezplačno. 1741 60

Vabilo
k
občnemu zboru

„Posojilnice v Zagorju ob Savi“
registrirane zadrage z neomejeno zavezo
kateri se bo vršil
dne 31. marca 1904, ob 6. uri zvečer
v posojilnični pisarni.

Vspored:

1. Poročilo načelstva. 518 1-1
2. Odobritev računa za l. 1903.
3. Volitev načelstva in preglednika.
4. Slučajnosti.

Pri nesklepčnosti se vrši občni zbor eno uro pozneje pri vsaki udeležbi udov.

Načelstvo.

Lepa domačija

pri Zagorju ob Savi v bližini premogokopa (rudnika) prodaja se iz proste roke pod ugodnimi pogoji.

To posestvo obsega: hišo, v kateri se izvršuje gostilniška obrt in prodaja z mešanim blagom, gospodarsko poslopje, 14 oralov njiv in travnikov, 14 oralov s hrastom in smrekami zarastlega gozda in 8 oralov pašnikov.

— Vse v prav dobrem stanu. —

Proda se tudi gospodarsko orodje in živina, ako želi kupec to prevzeti.

Natančna pojasnila v pisarni gospoda dr. Kapus-a, odvetnika v Ljubljani, Marije Terezije cesta h. št. 1.

506 3-1

Veliko posestvo

v Gorenji Šiški pri Ljubljani s slovečo staro gostilno „Pri kamniti mizi“ z njivami, travniki in hostami prodaja se skupaj ali posamezno iz proste roke.

Natančneje se poizve pri lastniku v Gorenji Šiški h. št. 17 ali pri c. kr. notarju dr. Franu Vok v Ljubljani. 515 4-1

Slaščičarna in pekarna
Jakob Zalaznik
Stari trg št. 21.

Filialki: Mestni trg št. 6., Sv. Petra cesta št. 26.

Priporoča sl. p. n. občinstvu ob priliki

velikonočnih praznikov

svojo veliko zalogo različnih cukrenih kakor tudi galanterijskih pirhov. V zalogi ima v veliki izbiri domača in inozemska vina v steklenicah, najfinejše likerje, pravi Maraskin iz Zadra, Benediktinec, Alaš in drugo.

Izgotavljam po naročilu **raznovrstne potice:**

mandeljnovе rozinovе medene orehovе itd.

Vsak dan sveži: šarkji pince titole.

516 3-1

Trgovina z železnino

Štefan Nagy

Vodnikov trg 5 LJUBLJANA nasproti stolnici

priporoča svojo bogato zalogo železnine. *kovanja za tesarje in mizarje*, cementa, železniških šin, bičevja za štukaturo, strešne lepenke (Dachpappe) karbolineja, *najnovjših štedilnikov*, litih kotlov za vzdavanje, motik, sekir, lopat, železnih grabelj, *štajerskih plugov*, sesalk, kovanih *možnarjev*, balančnih in decimalnih tehtnic po najnižjih cenah.

Nadalje priporoča za gnojenje njiv, travnikov in vrtov vedno sveži *poljski mavec*.

514 4-1

Zahvala in priporočilo!

Slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani in na deželi se najiskrenejše zahvaljujem za dosedaj mi iskreno zaupanje ter se priporočam najvjudnej, da me cenjeni p. n. odjemalci i nadalje tako številno počaščati izvolijo s cenjenimi naročili. Zagotavljam jih vselej vestne in najtočnejše postrežbe. Posebno opozarjam na moko iz najboljša banaške pšenice.

462 3-3 Velespoštovanjem
Franc Zorc
trgovina z mešanim blagom in moko
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21.

Trgovci in društva
znatno nižane cene!

Trgovci in društva
znatno nižane cene!

Važno!

Higienična novost! Patentovano v vseh kulturnih državah!

Klozetni podložni papir.

Največja snaznost. Varstvo proti infekciji pri porabi klozeta.

Zdravniško vsestransko priporočano.

Vzorci in cenik na razpolago.

Gospodje hotelirji, restavraterji in kavarnarji imajo pri porabi naših patentiranih avtomatov velik materialni dobiček. Na tozadevna vprašanja daje radovoljno pojasnila tvrdka Bellmond & Co., Dunaj V., Schönbrunnerstrasse 66, in

F. NUČIČ, Ljubljana, Privoz 3, Prule

1. kranjsko podjetje za razširjanje oznanil in prodaja patentovanega klozetnega papirja potom avtomatov.

Klozetni avtomati so na nastopnih krajih v rabi: V Ljubljani: *Hotel pri južnem kolodvoru, hotel pri Lloyd, hotel pri Slonu, hotel Strudel.* Restavracije: *Kenda* (Narodni dom), *Vospersnik* (Puntigamska pivnica), *Rasberger* (G. Auer), *pri Roži*, Židovske ulice, *Avguštin Zajec*, Rimska cesta 24. Kavarne: *Avstrija, Evropa, Kasino, Narodna kavarna, Valvasor.* Na deželi: Kočevje: *hotel pri Pošti.* Ribnica: *hotel Arko.* Sava-Jesenice: *v kantini industrijske družbe.*

335 8-8

Istrsko vino

lastnega pridelka: **teran muškati ter belo vino**, dalje zajamčeno pristen tropinovec se dobi pri

Antenu Ferlanu di Georgio
376 15-7 Rovinj, Istra.

Razpošilja se na drobno in debelo.

Pekarija

na lepem prostoru v Ljubljani se odda pod zelo ugodnimi p. g. j.

P. n. udba na upravnishvo lista pod naslovom **„Pekarija“** v Ljubljani. 488 3-2

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovjših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

292 26-9

Trgovci, obrtniki in zasebniki, kateri hočejo imeti

= prahu proste =

prodajalnične prostore, pisarne, skladišča in druge prostore, naj uporabljajo naše po dolgotrajnih preizkušnjah pr. rejeno in kot najboljša sredstvo za preprečevanje nadležnega prahu priznajo

olje proti prahu.

Cena kilogramu 80 vinarjev.

Adolf Hauptmann

189 25-9 v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Ne prezreti!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom pod solidnimi cenami, obrne naj se na že dolgo obstoječo, slehernemu znano tvrdko

Franc Čuden,

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino, delničar družbe prvih tovarn „Union“-ur v Ženevi in Bielu v Švici, zalagatelj c. kr. dolenske železnice, trgovina s kolesi in šivalnimi stroji.

Ljubljana, Prešernove ulice, nasproti frančiškanskega samostana. **Filijalka: Glavni trg nasproti rotovža.**

Posebno priporoča pristne prave, osebno v Švici nakupljene žepne ure, dalje vsakovrstne **stenske (pendel) ure** z donečim bitjem v krasno izrezanih omaricah.

Največja zaloga **briljantov**, na katere slavno občinstvo posebno opozarja glede izbire, ker so v zalogi od 25 gld. do čez tisoč goldinarjev, vdelani v različnih oblikah (fazonah), torej lahko izvolite kaj ugodnega.

Ne prefirane cenel

Dalje priporoča bogato sortirano zalogo v pravem ali china srebru **namizno opravo** (Besteck), garniture v krasnih skrinjcah, kakor tudi druge iz china srebra izdelane vsakovrstne stvari v najmodernejših oblikah. **Jako primerna in porabljiva splošna darila.**

Ceniki zastonj in poštne prosti.

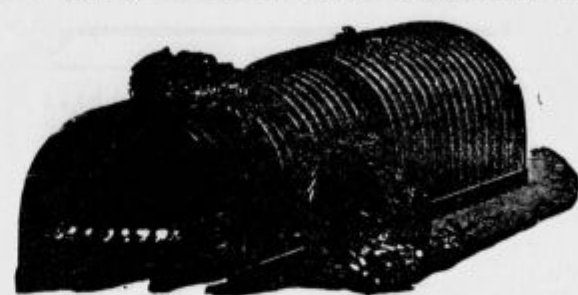
265 7

Velika zaloga šivalnih strojev in koles — tudi motor-kolesa.

Ščiti za krste,

da se iste v grobu ne stlačijo,

najcenejše in najpopolnejše nadomestilo za zidano grobnico.

Vis. c. kr. ministrstvo notr. zadev jih je odobrilo in dopustilo, da se smejo uporabljati po vseh glavnih mestih.

Posebno se priporočajo z ozirom na bližnjo otvoritev novega pokopališča in s tem zvezana prenašanja nanj.

V zalogi jih ima:

1509 17

pogrebni zavod Frana Doberleta v Ljubljani.

Karol Rebek

od c. kr. vlade potrjeni zastopnik

„Proge Rudeče Zvezde“

Ljubljana, Kolodvorske ulice 41,

od južnega kolodvora druga hiša na desno.

Najkrajša, najceneja

in najboljša vožnja v

Ameriko

je na brzoparnikih te linije

Potniki bodo edino pri meni brezplačno zdravniško preiskani.

Veljavne vozne listke in natančni pouk izseljencem dobiti je v moji pisarni, Kolodvorske ulice šte. 41.

35 12

Karol Rebek.

V najem.

Travniki in vrtovi na ljubljanskem gradu se za l. 1904. oddajo v najem.

Pismene, s kolekom za 1 K kolekovane ponudbe naj se do 31. marca 1904 izročijo pri c. kr. finančnem ravateljstvu (hišno upraviteljstvo).

491 2-2 Ljubljana, 21. marca 1904.

796 100-79

Zahtevajte

brezplačno in franko moj ilustrirani cenik z več ko 100 podobami

ur, zlatega in srebrnega blaga in godbenih reči

HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina Most št. 520, Češko.

Nik.-rem. ura gl. 2.50 Il.-, 3.50 Za vsako uro 3 leta pism. jam.

BR. NOVAKOVIĆ

lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem Primorju v DALMACIJI.

LJUBLJANA, Stari trg št. 15.

Prvo uzorno skladišče dalmatinskih vin, tropinovca, konjaka in olja na drobno in na debelo.

Preselitev modnega salona

in trgovine s cvetkami.

Uljudno naznanjam, da sem svojo trgovino preselila v mnogo večje prostore

458 5-3

Pod trančo, tik Hradeckega mostu (dosedanje skladišče g. F. Urbanca.)

Posebno opozarjam častite dame na veliko zalogo dunajskih in originalnih pariških modelov in prosim prav obilnega obiska s spoštovanjem

Postaja električne železnice.

Jda Škof-Wanek.

Cerkveni šopki in vse vrste cvetlic se natanko po naročilu doma izdelujejo.

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

706 104-89

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Sodna ulica 4.

Največja zaloga semen

mnogovrstna krmska, zelenjadna in cvetlična.

Edina na Kranjskem strokovno urejena trgovina na drobno in debelo.

Za kakovost jamči ALOJZIJ KORSIKA, umetni in trgovski vrtnar, Selenburgove ulice št. 5 v Ljubljani.

Nadalje velika zaloga suhih vencev in šopkov. Izdelujejo se tudi sveži šopki in venci s trakovi in napisi in vsi v to stroko spadajoči predmeti; tudi cvetlice v loncih itd., vse po najnižjih cenah.

Cenik za leto 1904 je brezplačno na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

Alojzij Korsika.

471 3-2

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani

priporoča čast. duhovščini ob priliki Velikega tedna novo, posebno priročno izdajo:

Officium Majoris Hebdomadae a Domini in Palmis usque ad Sabbatum in Albis. Cum cantu. 12*. 1904. Rdeči in črni tisk. Vezano pol šagrin K 4.08, po pošti 20 vin. več.

Dalje v občo porabo, posebno pa za cerkvenike in organiste:

Marušič, Sv. Veliki teden in Velika noč ali cerkvena opravila tega sv. časa. V latinskem in slovenskem jeziku, s pravili za duhovne in pojsmili za ljudstvo. Cena K 3.—, vezano K 4.50, po pošti 10 vin. več.

496 3-2

Služba organista

na Trati se razpisuje.

Plača po dogovoru. Nastop o sv. Juriju.

Župni urad na Trati. P. Gorenja vas.

Neka prva zavarovalnica za življenje

gospode za akviziterje

na Kranjskem in Južnem Stajarskem pod zelo ugodnimi pogoji.

Pismene ponudbe pod geslom „Zavarovanje za življenje“ na upravištvo tega lista.

482 3-2

ANTON PRESKER

479 104 2

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Sobo

brez oprave, ne preveliko, išče samska šivilja v Ljubljani.

Več pove upravn. „Slovenec“. 490 3-2

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

23 104-24

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša K 4,948.796*27.

Stanje hran. vlog K 4,703.762*02. Denarni promet K 20,246*712*13. Stanje rez. zaklada K 77.979*34.

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

August Žabkar

v Ljubljani, Dunajska cesta.

železolivarna,

strojna in ključavničarska tovarna

priporoča se slav. občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov:

napravo in popravo različnih strojev

izdelovanje raznovrstnih mlinjskih in žaginskih naprav, napravo turbin po najnovejših konstrukcijah in sistemih v poljubni velikosti.

Naprava različnih transmisij za vsako industrijo.

Nadalje najrazličnejša dela iz litega in kovanega železa, in sicer: grobne križe, kotle, peči, vrtnice klopi, mize, stebre, trombe za vodo itd.

Naprava najrazličnejših konstrukcij in sicer: železne strešne stole, mostove, rastlinjake za vrtnarstvo raznih sistemov, kakor tudi vseh stavbinskih in ključavničarskih del: železne ograje, vrata, okna, strelovode in štedilnike raznih velikosti.

Izdelovanje žičnih pletenin za vrtnice ograje, pašnike, travnike itd.

Načrti in proračuni so na zahtevanje na razpolago, vse pa po primernih tovarniških cenah.

472 50-2

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša

prilika za štedenje!

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakšnega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

51 D 14-4

Odborniki:

Josip Šliška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec, pesestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — Francišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Alojz Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.